

M.A. בלימודי זקנה - גרונטולוגיה

הפקולטה למדעי הבריאות – ביה"ס לבריאות הציבור

הרקע לתוכנית וחשיבותה

החברות הפוסט מודרניות הולכות ומזדקנות. בישראל תהליך ההזדקנות הוא מהמהירים בעולם. מאז קום המדינה שיעור הזקנים באוכלוסיה גדל פי שניים וחצי (מ-3.8% לכ-10%) והוא צפוי להגיע לכ-15% בשנת 2025. במיוחד גבוה בארץ קצב העלייה באחוז הישישים - בני 75 ומעלה. כיום חיים בישראל למעלה מ-700 אלף קשישים, כאשר 45% מתוכם הם זקנים בני 75 ומעלה.

קבוצת אוכלוסיה זו, מאופיינת בכך שרובה אינה משתתפת במעגל העבודה ומצויה בתהליך של חשיפה גוברת לאובדנים פיזיים, מנטליים, כלכליים וחברתיים. צרכיה המיוחדים של קבוצה זו מחייבים היערכות חברתית, המהווה אתגר בעל חשיבות לאומית. במסגרת היערכות זו, יש לבנות שירותים כוללניים ומרכזי מחקר ולעסוק בהכשרת כוח אדם מקצועי ומיומן. התוכנית ללימודי הזקנה מהווה את אחת המסגרות המיועדות לקדם את המחקר והשירותים גם יחד, ולתרום בכך לשיפור רווחתם של הקשישים ושל בני משפחותיהם.

כבר היום קיים ביקוש רב לאנשי מקצוע בשירותים השונים לזקנים. ביקוש זה יגדל באופן משמעותי עם התחזקות העלייה הצפויה בשיעור הקשישים באוכלוסיה, המודעות לצרכים החדשים הנלווים לשינוי דמוגרפי זה ועליה במספר ובסוגי השירותים המסופקים לקשישים.

מטרת התוכנית

המטרה המרכזית שהציבה לעצמה אוניברסיטת בן-גוריון בנגב היא לשמש קורת גג למחקר, הוראה ושירות, תוך שילוב ושיתוף פעולה עם גורמים בקהילה. התוכנית ללימודי הזקנה משתלבת בתפיסה בסיסית זו.

התוכנית מיועדת להכשיר אנשי מחקר, ואנשי מקצוע מיומנים לטיפול ולניהול שירותים לזקנים. במסגרת התוכנית עוברים הסטודנטים הכשרה מעשית בשדה – בשירותים קהילתיים ומוסדיים בליווי והדרכה של אנשי מקצוע מהאוניברסיטה ומהשדה.

התוכנית מרכזת גם מחקר בנושאי זקנה, ומהווה מוקד להתייעצות ולבחינת רעיונות חדשים לאנשי השדה. במסגרת זו מתבצעת פעילות מחקרית, הכוללת מחקרי שדה יישומיים, וניתנת תמיכה מחקרית לפעולות הערכה שוטפות של שירותים קהילתיים ומוסדיים והתערבויות בנושאים חברתיים ובריאותיים שונים.

תכנית הלימוד

- תכנית הלימודים היא רב-תחומית וכוללת מגוון רחב של נושאים וביניהם:
- תהליך ההזדקנות על היבטיו הביולוגיים, הפסיכולוגיים והחברתיים; איכות החיים ומשמעות החיים לאור האבדנים של הקשיש ומשפחתו; ומשמעותה של "זקנה מוצלחת" מבחינת הזקן, משפחתו והסביבה החברתית.
  - נושאים ייחודיים לקשישים, ולקבוצות חולים מיוחדות ושיטות התערבות לחולים ובני משפחותיהם.
  - מדיניות בתחום הטיפול בזקנים, מערכת השירותים לקשישים, דגמים שונים של שירותים, שיטות לארגון ולהפעלה של שירותים ושיטות להערכת שירותים והתערבויות.

מבנה תוכנית הלימודים

בתכנית שלוש מגמות: (1) מחקר; (2) ניהול טיפול; (3) ניהול שירותים לזקנים. הגשת התיזה הינה חובה במגמת המחקר. בשתי המגמות האחרות ניתן לבחור בין השלמת לימודים ללא תיזה לבין השלמת לימודים עם הגשת תיזה.

תכנית הלימודים בכל אחת מהמגמות כוללת שלוש חטיבות של קורסים:

- **קורסי בסיס:** חובה לתלמידי כל המגמות, קורסים אלה נלמדים מדי שנה.
- **קורסי התמחות במגמה:** בכל מגמה, יש לצבור לפחות 14 נק"ז מקורסי ההתמחות שמציעה התכנית.
- עבודת שדה – קורס שנתי: חובה לתלמידי המגמות לניהול טיפול ולניהול שירותים לזקנים (בהיקף של 80 שעות), מקנה 4 נק"ז.

▪ **קורסי בחירה:**

כקורסי בחירה יכולים לשמש:

- קורסים אותם מציעה התכנית (לא ניתן להבטיח פתיחתם בכל שנה).
- קורסים מתוך מגמת ההתמחות (מעבר ל-14 הנק"ז הנצברים).
- קורסים מתוך מגמות אחרות בתכנית.
- קורסים אוניברסיטאיים עד 4 נק"ז, באישור מראש של ראש התוכנית.

סטודנטים יכולים לבחור להגיש עבודת תיזה רק אם השיגו ציון ממוצע של 85 לפחות בקורסי הבסיס, וציון של 85 לפחות בקורס "שיטות סטטיסטיות". סטודנטים שאינם מגישים תיזה יחוייבו בהגשת פרוייקט גמר.

הערות:

- התואר במגמה לניהול שירותים לזקנים מוכר על ידי משרד העבודה והרווחה כמקנה מומחיות בניהול בתי אבות.
- בוגרי שתי המגמות – ניהול שירותים לזקנים וניהול טיפול – מוכרים על ידי המוסד לביטוח לאומי כעובדים מקצועיים בחברות המספקות שירותי סיעוד לזקנים.
- התכנית מוכרת על ידי איגוד העובדים הסוציאליים כתוכנית המכשירה עובדים סוציאליים למומחיות בתחום הזקנה ולצורך גמול השכלה.
- התכנית מוכרת לצורך גמול השכלה לאחים/יות ולעובדים פרה-רפואיים העובדים במוסדות ובשירותים לזקנים וכן במחלקות שבהן רוב המטופלים הם זקנים.

רשימת קורסים לשנת תש"פ

דרישות קדם ללא נק"ז: מי שלא זכאי לפטור מארבעת הקורסים הנ"ל חייב להשלים בשנה הראשונה ללימודים

קורסים הם: מבוא לסוציולוגיה, מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה ואנגלית מתקדמים 2

חובה אוניברסיטאית – השלמה ללא נק"ז: לומדה להכרת נהלי הטרדה מינית (900-5-5001) – חובה למתקבלים חדשים, חובת סיום במהלך שנה א' ללימודים.

קורסי בסיס (חובה על כל הסטודנטים):

סמל הקורס	שם הקורס	מרכז	נק"ז
482-2-1211	היבטים חברתיים-תרבותיים של הזקנה	פרופ' יעקב בכנר	2
482-2-3003	ביולוגיה של ההזדקנות	פרופ' ואדים פרייפלד	2
482-2-1002	פסיכולוגיה של הזקנה	ד"ר רינת ליפשיץ	2
482-2-1311	פתופיזיולוגיה של הזקנה	פרופ' דבורה ליברמן	2
482-2-1111	מדיניות בזקנה	ד"ר סיגל נעים	2
482-2-1003	מושגי יסוד באפידימיולוגיה	ד"ר תמר וינשטוק	2
482-2-4002	מערכת שירותים קהילתיים לקשישים		2
482-2-1004	שיטות סטטיסטיות	פרופ' יעקב בכנר	2
482-2-5001	סמינר מחקר ב' - בסמסטר ב' - חובה לכלל הסטודנטים	פרופ' יעקב בכנר	1

קורסי חובה (לסטודנטים שעושים תיזה)

סמל הקורס	שם הקורס	מרכז	נק"ז
482-2-1010	עקרונות ותהליכי מחקר	פרופ' יעקב בכנר	2
482-2-5000	סמינר מחקר א' - בסמסטר א'	פרופ' נועם אורורק	1
470-2-0025	מבוא לכתיבה אפקטיבית של מאמרים מדעיים	פרופ' איריס שי	ללא נק"ז

מסלול: מחקרי

סמל הקורס	שם הקורס	מרכז	נק"ז
482-2-2130	נוירו-פסיכולוגיה	ד"ר יפעת פארן	2
482-2-3001	עקה, התמודדות ובריאות	פרופ' נועם אורורק	2
482-2-2221	פסיכוגריאטריה	ד"ר סבטלנה זלמנסון	2
482-2-2002	שיטות מחקר איכותניות		2

קורסי התמחות נוספים יותאמו לכל סטודנט עפ"י תחום התמחותו על ידי המנחה.

מגמה: ניהול טיפול

סמל הקורס	שם הקורס	מרכז	נק"ז
482-2-3002	הערכה ואבחון של תפקוד (חובה)	פרופ' דבורה ליברמן	2
482-2-2302	ניהול טיפול חלק א' (חובה)		1
482-2-2333	ניהול טיפול חלק ב' (חובה)		1
	חובה לקחת קורס זה יחד עם הקורס ניהול טיפול – עבודת שדה		
482-2-2130	נוירו-פסיכולוגיה	ד"ר יפעת פארן	2
482-2-3001	עקה, התמודדות ובריאות	פרופ' נועם אורורק	2

סמל הקורס	שם הקורס	מרכז	נק"ז
482-2-2221	פסיכוגריאטריה	ד"ר סבטלנה זלמנסון	2
482-2-2230	היבטים משפטיים בטיפול בזקן ובחולה	שופט	2
482-2-3004	פעילות גופנית והזדקנות	ד"ר שרון ברק	2
482-2-2010	כלים יצרתיים, אומנותיים בטיפול בזקנים	ד"ר ג'ון הר	2
482-2-1005	גרונטולוגיה נרטיבית: תיאוריה, מחקר ופרקטיקה		2
482-2-2009	הזקן ומשפחתו – חובה רק למי שאינם עובדים סוציאליים ואחיות	ד"ר סיגל נעים	2
482-2-2000	תרגול במיומנויות תקשורת בינאישיות – חובה רק למי שאינם עובדים סוציאליים ואחיות	ד"ר דורון שגיא	2
482-2-2301	ניהול טיפול - עבודת שדה - סמסטר א' (חובה)	מר עידן שפירא	2
482-2-2311	ניהול טיפול - עבודת שדה - סמסטר ב' (חובה)	מר עידן שפירא	2

יש לקחת את כל הקורסים המסומנים כחובה (8 נק"ז), ועוד שלושה קורסים נוספים מהמגמה שה"כ 14 נק"ז).

עבודת השדה בהיקף של 80 שעות בגדר חובה לכולם.

מגמה: ניהול שירותים לזקנים

סמל הקורס	שם הקורס	מרכז	נק"ז
482-2-4001	מבוא לכלכלה - ללא כלכלנים (חובה)	ד"ר ענת נתן	2
482-2-2203	תכנון וניהול תקציב (חובה)	ד"ר ענת נתן	2
482-2-2201	ניהול ותפעול בתי-אבות - סמסטר א' (קורס שנתי) (חובה) חובה לקחת קורס זה יחד עם הקורס ניהול ותפעול בתי אבות – עבודת שדה	ד"ר פנינה גוטמן	2
482-2-2211	ניהול ותפעול בתי-אבות – סמסטר ב' (קורס שנתי) (חובה) חובה לקחת קורס זה יחד עם הקורס ניהול ותפעול בתי אבות – עבודת שדה	ד"ר פנינה גוטמן	2
482-2-2230	היבטים משפטיים בטיפול בזקן ובחולה	שופט	2
482-2-4003	ניהול משאבי אנוש בשירותים לזקנים	גב' הדס שושני	2
482-2-2204	תיאוריות ניהול בארגונים המטפלים בזקנים	גב' הדס שושני	2
482-2-2009	הזקן ומשפחתו – חובה רק למי שאינם עובדים סוציאליים ואחיות	ד"ר סיגל נעים	2
482-2-2202	ניהול ותפעול בתי-אבות - עבודת שדה – סמסטר א' (חובה)	ד"ר פנינה גוטמן	2
482-2-2212	ניהול ותפעול בתי-אבות - עבודת שדה – סמסטר ב' (חובה)	ד"ר פנינה גוטמן	2

יש לקחת את כל הקורסים המסומנים כחובה (12 נק"ז) ועוד קורס אחד נוסף מהמגמה (סה"כ 14 נק"ז).

עבודת השדה בהיקף של 80 שעות בגדר חובה לכולם.

קורסי בחירה

נק"ז	מרכז	שם הקורס	סמל הקורס
2	ד"ר עמית קולא	זקנים, זקנות וזקנה בהלכה ובהגות היהודית	482-2-1006
2	ד"ר דורון שגיא	שואה וזקנה	482-2-2406
2	פרופ' דנית שחר	תזונה בגיל המבוגר	483-2-2405
2	ד"ר יאיר גולדברג	התייחסות למוות	482-2-2403
2	ד"ר יאיר גולדברג	רשתות חברתיות בתקופת הזקנה	482-2-2004
2		התעללות בזקנים	482-2-2011
2	פרופ' יעקב בכנר	מבוא לסוציולוגיה של הבריאות	483-2-1001

קורסים ממחלקה אחרת

ניתן לקחת עד שני קורסים מתוך ההיצע של האוניברסיטה ברמת "מוסמך" (4 נק"ז סה"כ) אך רק לאחר תיאום עם ראש התוכנית או המנחים לתיזה.

פרוייקט גמר

סמל	שם
482-2-0999	פרוייקט גמר – חובה לסטודנטים שאינם עושים תיזה החל משנת תשס"ט סטודנטים שלא ניגשים לתיזה חייבים בפרוייקט גמר בתום לימודיו. נא לרשום את סמל פרוייקט גמר בתקופת הייעוץ במחשב בסמסטר האחרון ללימודיכם.

עבודת תיזה

נק"ז	שם הקורס	סמל הקורס
5 נק"ז	תיזה א' – להכניס בפעם הראשונה	482-2-9989
5 נק"ז	תיזה ב' – להכניס בפעם השניה	482-2-9990
ללא נק"ז	כתיבת עבודת תיזה – להכניס בכל סמסטר עד סוף סיום התואר	482-2-7777

הערות:

1. כל קורסי הבסיס ניתנים בכל שנה, קורסי ההתמחות שהם בגדר חובה יינתנו בכל שנה, קורסי ההתמחות אחרים וקורסי בחירה יינתנו בהתאם לאפשרויות.
2. יתכנו שינויים בתוכנית משנה לשנה עקב גריעת או הוספת קורסים ועקב שינויים בהגדרות קורסי ההתמחות כקורסי חובה. כמו כן, יתכנו שינויים בתכני הקורסים המוצגים והמרצים.
3. קורסי ההתמחות של מסלולים אחרים מאלו של מסלול ההתמחות הספציפי של הסטודנט ייחשבו כקורסי בחירה.
4. הלימודים יתקיימו בימי רביעי.
5. אין התחייבות לתת את אותם קורסים באותם ימים ובאותם שעות מעבר לשנים.
6. רשימת קורסי בחירה ממחלקות אחרות תתפרסם על גבי לוח המודעות של התכנית, לקראת הרישום במחשב.
7. אין להירשם לשני קורסים במקביל.
8. קורסי הבחירה יתקיימו רק אם יהיה מספר מינימלי של סטודנטים שירשמו לקורס.
9. פטור מקורס – סטודנט יכול להגיש בקשה לפטור מקורס (בצירוף סילבוס) במידה ונלמד עד חמש שנים אחורה והציון בקורס עומד על 80 ומעלה.

תנאי קבלה

רשאים להגיש את מועמדותם מועמדים העונים לדרישות הבאות:

- בוגרי תואר ראשון באחד מהמקצועות הבאים:
- א. מתחום מקצועות הבריאות
    - רופאים.
    - אחיות ואחים.
    - בעלי מקצועות בריאות אחרים (פיזיותרפיה, רפוי בעיסוק, הפרעות תקשורת, תזונה וכדומה).
  - ב. מתחום מקצועות מדעי הרוח והחברה
    - בוגרי פסיכולוגיה, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה.
    - עובדים סוציאליים.
  - ג. מתחום המינהל
    - בוגרי בתי-ספר לניהול.
    - בוגרי מחלקות לניהול שרותי בריאות ו/או כלכלת בריאות.
    - בוגרי כלכלה.

כל בעל תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר או תואר גבוה יותר מכל תחום, יהיה זכאי להירשם, ובלבד שציונו המשוקלל מלימודיו הקודמים הוא לפחות 80.

תכנית זו מציעה תואר מוסמך בלימודי הזקנה בשני מסלולים עם תיזה וללא תיזה. בכל אחד משני המסלולים מתוכננים הלימודים ל-4 סמסטרים, במשך שנתיים או ל-6 סמסטרים, במשך שלוש שנים.

מועמדים עשויים להידרש להשלמות בתחומים בהם לא עסקו במסגרת לימודי התואר הראשון כגון: מבוא לסוציולוגיה, מבוא לפסיכולוגיה, מבוא לסטטיסטיקה, על קורסים הנ"ל לא יקבלו נק"ז.

פטורים והכרות

"פטור" הוא שחרור מלימודי קורס ללא זיכוי בנקודות הזכות.

"הכרה" הוא שחרור מלימודי קורס כולל זיכוי בנקודות הזכות עם או בלי הכרה בציון. יוכר קורס שנלמד במסגרת אקדמית ברמה של תואר שני ולא יאוחר מ-5 שנים מאז נלמד הקורס, בתנאי שהקורס לא שימש לקבלת תואר אחר.

תנאים מקדימים לדיון במתן "פטור או הכרה": הקורס הנדון חייב להתאים בתוכנו וברמתו למסגרת הלימודים הנוכחית עם ציון לא נמוך מ-80 ובאישור מורה הקורס.

לקבלת "פטור או הכרה" יפנה הסטודנט למזכירות התוכנית עם סילבוס של הקורס וגיליון ציונים מוסמך. תשובה תועבר לסטודנט לאחר שבקשתו תיבדק על ידי מרצה הקורס וועדת הוראה של התוכנית.

ועדת הוראה של התוכנית

ועדת הוראה עוסקת בכל הנוגע לתוכן ולתכנון מהלך ההוראה בלימודים, דנה בהצעות לתכניות לימודים חדשות, מקצועות ותקנונים חדשים. מקבלת החלטות בבקשות של תלמידים בנושאים החורגים מהנהלים ובערעורים על החלטות שנתקבלו בוועדת הקבלה.

ועדת הוראה שומרת לעצמה את הזכות להכניס שינויים בכל הכללים, התקנות ותוכניות הלימודים המתפרסמים מבלי למסור בכך הודעות אישיות לנוגעים בדבר. הודעה בדבר

השינויים תפורסם על גבי לוחות המודעות ותופץ בין התלמידים. השינויים הקבועים יכללו בידיעון לקראת פתיחת שנת לימודים חדשה.

מזכירות התוכנית

המזכירות מטפלת בכל הנושאים האקדמיים והמנהליים הנוגעים לסדרי הלימודים, תכניות הלימודים, ייעוץ והרשמה לקורסים, טיפול בפניות לוועדת הוראה של התוכנית, אישורי לימודים ועוד.

הליך ערעור על החלטה אקדמית

סטודנט יפנה בכתב לוועדת ההוראה של התוכנית.

תקנות הלימודים לתואר שני

חובתו של התלמיד לדעת את כל התקנות וההוראות המפורטות כאן ואלו שתתפרסמה על ידי הגופים המוסמכים במהלך הלימודים. התלמיד אחראי על תכנית לימודיו. אין בייעוץ או בהרשמה לקורסים דרך המחשב בכדי לפטור מאחריות זו.

הכרה בקורסים מאוניברסיטאות אחרות במסגרת הסכם בין אוניברסיטאי

במסגרת הסכם בין אוניברסיטאי רשאי הסטודנט ללמוד קורסי בחירה באוניברסיטה אחרת בהיקף של עד 4 נק"ז בתואר. ההרשמה לקורסים אלה מותנית באישור של ראש תכנית הלימודים. על הסטודנט לפנות לראש מדור מנהל תלמידים, לצורך מילוי טופס לימודים בין מוסדיים. בנוסף, על הסטודנט לפנות לוועדת הוראה של התוכנית לצורך קבלת אישור ללמוד קורסי בחירה במקום אלה המוצעים על ידי תכנית ללימודי הזקנה. במידה ומתקבל אישור, קורסים אלה ייחשבו כקרדיט לתואר.

לומדה להכרת חוק "מניעת הטרדה מינית"

בתחילת כל שנת לימודים מחויבים הסטודנטים החדשים בקורס "לומדה להכרת חוק מניעת הטרדה מינית". מטרת הקורס להכיר נהלים למניעת הטרדה מינית. הקורס מועבר באמצעות לומדה אינטראקטיבית דרך האינטרנט, והלימוד מתבצע במקום ובשעה הנוחים לסטודנט ללא צורך בנוכחות בכיתה. הקורס הוא חובה במהלך שנה ראשונה ללימודים ולא ניתן לסיים את התואר בלעדיו. סטודנטים שנרשמו לקורס בתקופת הייעוץ, נדרשים להזדהות בכניסתם ללומדה ומחויבים בתרגול ובמבחן. התוצאות מדווחות למינהל הסטודנטים.

מעמד אקדמי

תלמיד הלומד לתואר שני יכול להיות באחד משלושת המצבים הבאים:
מן המניין - תלמיד שעמד בדרישות הקבלה ואינו חייב בקורסי השלמה.
מן המניין במעמד - חייב בקורסי השלמה - תלמיד שעמד בדרישות הקבלה אולם חייב בקורס השלמה אחד לפחות.
לא מן המניין – משלים/משתלם - תלמיד שהתקבל כחריג. תלמיד זה חייב לעמוד בתנאי הקבלה. עמד התלמיד בהצלחה בתנאים – יעבור מעמד "מן המניין", ולא - יופסקו לימודיו בתכנית.

סדרי הלימודים ייעוץ והרשמה לקורסים

בתחילת כל סמסטר יימסרו סדרי הייעוץ וההרשמה לקורסים. ניתן לבצע שינויים בתכנית הלימודים בתקופת השינויים (בשבועיים הראשונים של כל סמסטר). סטודנט שלא נרשם לקורס במחשב, לא יוכל לקבל ציון באותו קורס. מודגש שהאחריות על מערכת הלימודים, חלה על התלמיד. תלמיד הכותב עבודת גמר חייב להיות תלמיד פעיל באוניברסיטה בכל סמסטר עד להגשת העבודה לשיפוט. תלמיד שלא ערך רישום לקורסים במחשב, יופסקו לימודיו בגין "אי עריכת רישום". מודגש בזאת שהאחריות על מערכת הלימודים חלה על התלמיד.

ביטול רישום לקורסים

ניתן לבטל את הרישום לקורסים גם מעבר לתקופת השינויים אולם לא יאוחר משבועיים מתום הסמסטר. ביטול קורס לאחר תום תקופת השינויים כרוך בתשלומים נוספים ואינו משנה את היקף שכר הלימוד. תלמיד שביטל רישום לקורס – "ביטול אקדמי" אינו זכאי לגשת לבחינה גם אם קורס זה מופיע בכרטיס הנבחן. בקיוסק המידע הקורס יופיע לתלמיד עם ציון "710", שמשמעו ביטול אקדמי.

שיטת ההערכה

הציונים בקורסים הינם בשיטה מאונית. במקרים חריגים יקבע ציון עובר/נכשל. הציונים בקורס יכולים להיקבע על בסיס המרכיבים הבאים, כולם או חלקם: בחינה סופית, תרגילים, עבודות, בחנים והשתתפות פעילה. הרכב הציון ותנאים נוספים יימסרו על ידי המורה האחראי לקורס בתחילתו. ציון עובר הוא 65 אלא אם כן צוין אחרת בדרישות הקורס. הציונים יפורסמו על לוחות המודעות, בקיוסק המידע שבאתר האינטרנט האוניברסיטאי ובמענה הקולי. חובתו של התלמיד לבדוק פרסומים אלו. במקרים בהם לא ייבחן התלמיד בקורס אליו הוא רשום, יעודכן ציונו כ-"700". ציון זה שווה ערך ל-0 והוא ישוקלל בממוצע המצטבר של התלמיד וייחשב במניין הכישלונות. באם סטודנט שנכשל בקורס, חזר עליו והשיג ציון עובר - ישתקלל הציון העובר בלבד. בקורסים שאינם מקנים נק"ז והם דרישות קדם יצוין בגיליון הציונים אם הסטודנט עבר/לא עבר או קיבל פטור.

סילבוס הקורס

הסילבוס, כולל דרישות הקורס, מחייב את כל הסטודנטים הלומדים בקורס ללא קשר למחלקה/פקולטה או רמת התואר של הסטודנט.

השלמת מטלות בקורס

הדרישות והחובות החלות בכל קורס נמסרות על ידי מרצה הקורס בתחילת הסמסטר. אחריותו של התלמיד להשלים את כל הדרישות על פי לוח הזמנים שנקבע על ידי מרצה הקורס.

מועדי בחינות

בתום כל סמסטר מתקיימות בחינות. בעקבות תוספת לחוק זכויות הסטודנט החל משנת תשע"ט גם סטודנטים לתואר שני זכאים לשני מועדי בחינה (ללא קשר באם ניגשו/נכשלו/משפרים ציון). כל סטודנט המעוניין להיבחן במועד ב', חייב להירשם לבחינה באתר האינטרנט של יחידת הבחינות. על הסטודנט להירשם/לבטל הרשמתו, עד 72 שעות לפני מועד הבחינה. אי הרשמה מראש ובזמן למועד ב' עלולה לגרור איחור בתחילת שעת הבחינה, על חשבון זמן הבחינה של הסטודנט. במקרים שבהם נמנע מהתלמיד האפשרות לגשת לבחינה במועד, יהיה זכאי למועד מיוחד. הזכאות תינתן רק במקרים בהם הייתה "מניעה חמורה" לגשת לבחינה (ראה "תקנון הבחינות"). הזכאות טעונה אישור ועדת ההוראה. סדר הבחינות בקורסים השונים בשני המועדים יהיה זהה ככל האפשר. סטודנט שנבחן בשני מועדים במקצוע מסוים – ציון הבחינה האחרונה יהיה הציון הקובע בשקלול הציון הסופי ויבטל כל ציון קודם.

היעדרות מבחינה סיבות מוצדקות

היעדרות מוצדקת מבחינה (בוחן או מבחן) תיחשבנה הסיבות הבאות:

- שירות מילואים
- לידה
- אשפוז בבית חולים או פניה למיון, אישור מחלה
- אבל (שבעה ימים לקרבה ראשונה)
- חגים ומועדים דתיים מוכרים

- שמירת הריון וטיפול פוריות
- מבחן אחר שמתקיים באותו יום קלנדרי או ביום קלנדרי הצמוד לו, (מותנה בהצגת אישור על השתתפות בבחינה במועד החופף).
- תחרות ספורט ייצוגי
- יום חתונת הסטודנט

נוהל זכויות סטודנטיות יולדות

היעדרות משיעורים - סטודנטית יולדת רשאית להעדר מהרצאות פרונטאליות לתקופה של 4 שבועות מיום הלידה, זאת בנוסף לזכויות בסיסיות הנוגעות להיעדרות מלימודים. סטודנטית שילדה פג רשאית להיעדר מהרצאות פרונטאליות לתקופה של 6 שבועות מיום הלידה.

הגשת תרגילים ועבודות - סטודנטית יולדת רשאית להגיש באיחור של 4 שבועות ממועד סיום חופשת הלידה או עד איחור של 8 שבועות מהמועד שנקבע להגשת התרגילים והעבודות (המועד המאוחר יותר).

ביטול קורס - סטודנטית יולדת תהיה רשאית לבטל הרשמתה לקורס גם לאחר המועד האחרון לביטול ובתנאי שטרם נבחנה.

בחינות - סטודנטית יולדת רשאית להעדר מבחינות לתקופה של עד 3 חודשים מיום הלידה ותהיה זכאית להיבחן בקורסים בהם לא נבחנה בתקופה הנ"ל, במועדי הבחינות המקובלים (מועדי ב' / מועד מיוחד). מובהר כי זכאית למועד מיוחד אחד בלבד.

ערעור על ציונים

תלמיד רשאי לערער על הציון בקורס או בבחינה מנימוקים אקדמיים או בשל שקלול שגוי, תוך שבוע ימים לאחר פרסום הציונים, או במועדים שיקבעו לכך עם פרסום הציון. הערעור יידון על ידי מרצה הקורס. יש לזכור כי תוצאת ערעור יכולה להיות אחת מהשלוש: ללא שינוי, העלאת הציון או הורדת הציון. את הערעורים יש להגיש בכתב תוך ציון הנימוקים לערעור. לא יידון ערעור על בחינה אם מחברת הבחינה הוצאה ממקום החלוקה או שהבחינה נכתבה בעפרון.

חופשת לימודים

תלמיד רשאי לבקש חופשת לימודים לתקופה שלא עולה על שנה. החופשה טעונה אישור ועדת הוראה. חזר התלמיד בתום שנה, יוכרו כל הקורסים שהשלים בתקופת הלימודים טרם יציאתו לחופשה. את הבקשה ניתן להגיש עד היום האחרון של תקופת השינויים. להשפעת החלטה זו על שכר הלימוד ראה הוראות בפרסומי "חשבונות סטודנטים".

הפסקת לימודים

תיעשה בשל סיבות אקדמיות, פסיקת בית הדין המשמעתי, בקשת הסטודנט או בשל אי ביצוע ייעוץ. סטודנט אשר לא יסיים את כל חובותיו עד תום 3 שנים מתחילת לימודיו, יצטרך לנמק סיבת האיחור ולקבל אישורים מיוחדים להמשך לימודיו מטעם יו"ר ועדת ההוראה של התוכנית. באם האישור לא יינתן, תיתכן הפסקת לימודי הסטודנט.

זכאות לתואר

תלמיד יהיה זכאי לתואר אם השלים בהצלחה את כל חובות התואר. כדי להיכלל ברשימת הזכאים לשנה השוטפת, יש להגיש את הבקשה לסגירת תואר למזכירות התוכנית לא יאוחר מהיום האחרון לחודש דצמבר של אותה שנה. עם סגירת התואר ייחסמו הפרטים האישיים והאקדמיים של התלמיד ללא אפשרות שינוי. מזכירות הפקולטה למדעי הבריאות תנפיק אישור זכאות לאחר שתיבדק הזכאות האקדמית, חובות שכר לימוד ויתקבל אישור הועדה המרכזת.

יצירת קשר

מזכירות התוכנית למוסמך בלימודי הזקנה ממוקמת בבניין M7 בפקולטה למדעי הבריאות,
קומה 3, חדר 311, טלפון 08-6477427, פקס 08-6477635. פניה למנהל התכנית תיעשה
על ידי תיאום מוקדם דרך המזכירות.